

2 Van de straat geplukt:
Souad Al Hatrach

3 Bollebozen
uit groep acht

4 en 5
Nieuws van de
instellingen
in de wijk

- Radar • Humanitas De Leeuwenhoek
- Gezondheidscentrum St. Mariastraat
- Pameijer Klus&Werk (pagina 6)

8

Doorvertellen in de Leeszaal

Conversas

www.aktiegroepoudewesten.nl

Toekomst Aktiegroep nog steeds onzeker

Eind september heeft de gemeenteraad van Rotterdam besloten dat er voor de bewonersorganisaties in Rotterdam per 1 januari veel gaat veranderen. Geen eigen huisvesting meer, geen opbouwwerkondersteuning en administratieve ondersteuning meer en geen subsidie meer voor organisatiekosten. Er kan alleen nog maar geld aangevraagd worden voor losse activiteiten. In feite zijn de Rotterdamse bewonersorganisaties daarmee opgeheven. De Aktiegroep heeft als enige bewonersorganisatie in de stad tot september 2017 uitstel gekregen om alles te regelen. Onder andere omdat er te veel onduidelijkheid was over de toekomstige huisvesting. De Aktiegroep zou moeten verhuizen naar de Nieuwe Gaffel, maar gesprekken daarover kwamen maar niet op gang en iedereen die een beetje op de hoogte is, vraagt zich af hoe dat in de praktijk dan zou moeten.

Afspraken van gemeenteraad ambtelijk onderuit gehaald

De Aktiegroep is een brede organisatie die naast bewonersorganisatieactiviteiten ook welzijnstaken uitvoert. Dat wordt alom erkend en gewaardeerd. Voor die welzijnsactiviteiten is er een aparte pot: Couleure Locale. Maar wat is nou welzijn en wat hoort bij een bewonersorganisatie en hoe financiert je dat dan? Ook om deze knoop te ontwarren was het uitstel zeer welkom. De Aktiegroep

dacht daarover goede afspraken te hebben. Door de wethouder werd aan de gemeenteraad gemeld dat de Aktiegroep in 2017 op hetzelfde bedrag kon rekenen als dit jaar. Maar de praktijk blijkt toch niet zo eenvoudig te zijn. Ondanks de toezegging dat er tot 1 september niets zou veranderen, wil de gemeente per 1 januari stoppen met de financiering van de administratieve ondersteu-

ning. En op de vraag of er nog meer verrassingen te verwachten zijn, kwam geen volmondig nee.

In plaats van de rust die het Oude Westen zo broodnodig heeft om de komende maanden alle zaken op een rijtje te krijgen, dreigt er nu weer chaos en onzekerheid.

Binnenkort toch maar weer met z'n allen naar het stadhuis?

Stop afbraak 20.000
betaalbare woningen
WOONREFERENDUM.NL

Woonstad
verhuurt
koopwoningen
en verkoopt
(sociale)
huurwoningen

Woonstad verkoopt de laatste jaren regelmatig sociale woningen in het Oude Westen. De belangrijkste reden daarvoor is dat zij geld nodig heeft om te kunnen investeren in nieuwe woningen. Dat dat voor mensen met een kleine portemonnee grote gevolgen heeft, is in deze krant regelmatig te lezen. Nu is er op dit moment wel iets heel bijzonders aan de hand. In de Zijdewindestraat wordt een woning te huur aangeboden die gebouwd is voor de verkoop. Omdat dat bij oplevering niet wilde lukken, is deze woning toen verhuurd. Nu deze woning vrijgekomen is, zou je verwachten dat deze in de verkoop gaat. Dat is ook gebeurd bij dezelfde woningen in de straat die vrijkwamen. Niets is minder waar. De woning is te huur aangeboden voor 1100 euro per maand! Wat Woonstad nu doet is een koopwoning niet verkopen, die de geldwaarde van twee sociale woningen zou kunnen opbrengen. Intussen wordt op de site van Woonstad Rotterdam de verkoop van de volgende sociale woning in de Bloemkwekerstraat aangekondigd. Begrijpt U het nog? De Aktiegroep gaat dit in ieder geval uitzoeken. *Volgende keer meer.*

... MET HET LAATSTE NIEUWS OVER HET WEL EN WEE IN HET OUDE WESTEN

DONDERDAG 24 NOVEMBER 19.30 UUR

Aktiegroep
café

- Poppenkast
- Verhaal van Heleen
- Op de zeepkist
- Toekomst aktiegroep
- Komende en gaande wijkagenten
- Programma Odeon **En meer...**

Gratis koffie, thee en drankjes • De deur gaat open om 19.00 uur

BUURTWINKEL OUDE WESTEN GAFFELSTRAAT 1-3

Souad Al Hatrach is geboren in Sidi Bousbar, Marokko en kwam als jong meisje naar Nederland. Marokko blijft haar 'moederland', maar ze houdt ook van Nederland. Souad voelt zich Rotterdams en een echte Oudewestenaar.

Souad heeft goede herinneringen aan haar vroege jeugd. 'Het was heel kindvriendelijk in Marokko. Er was geen verkeer in de bergen en we leefden lekker met de geiten en de schapen en de natuur om ons heen.' Ze moest wel even wennen aan Nederland. Gelukkig ging ze gelijk naar de kleuterschool en pikte ze de taal snel op. 'We woonden aan de Pieter de Hoochweg en ik ging naar de Piet Heinschool. Later verhuisden we naar het Nieuwe Westen. Daar groeide ik op met drie broertjes en heel veel familie om ons heen. Na de basisschool ging ik naar de Mavo, maar ik was veel te rebels, dus moest ik naar een andere school. Dat werd de KNBO en daar leerde ik bedrijfsadministratie, bedrijfskunde en informatica. Daarna heb ik op Inholand mijn MBO4 diploma bedrijfskunde behaald. Ik was toen zeventien en ging aan het werk. Eerst bij stichting Enroute waar jongeren met een taakstraf worden begeleid. Ik maakte verslagjes voor de kinderrechter en hielp met de administratie. Daarna heb ik een tijdje in een verpleeghuis gewerkt met ouderen met dementie. Dat was best heftig, dat heb ik twee jaar volgehouden. Toen ben ik bij

Souad Al Hatrach

'Met opbouwwerkers hebben we onze wijk beter gemaakt.'

sociale zaken gaan werken, en daarna bij de belastingdienst.'

Augustinusschool
Souad gaat op haar eenentwintigste als bruid het huis uit en trouwt met een Algerijnse man. Ze had hem tijdens haar schooltijd leren kennen in een Italiaans restaurant op de Nieuwe Binnenweg. Haar ouders zien het eerst niet zitten, maar uiteindelijk laten ze Souad vrij en

kan ze met hem trouwen. Ze gaan op Zuid in de Millinxbuurt wonen, maar dat bevalt niet. Vijf jaar later krijgt Souad een woning in het Oude Westen. Ze krijgen hun zoontje Sifedin, maar het huwelijk houdt geen stand. Souad wordt alleenstaande moeder. 'Sifedin werd geboren toen hij zesentwintig maanden oud was. Er waren veel complicaties. Ik moest stoppen met werken omdat hij dagelijks veel zorg nodig had. Ik ben al vroeg hulp

gaan zoeken. Op school was er extra begeleiding voor hem. Ik had recht op Persoons Gebonden Budget, maar dat wilde ik niet hebben. Het was krap, ik kan niet op vakantie, maar ik zei: stop dat geld maar in het onderwijs, in ondersteuning op school voor mijn kind. En dat is gebeurd. Op de Augustinusschool kreeg hij hele goede extra begeleiding. Echt geweldig. Daarom zit hij nu in de tweede klas Havo.'

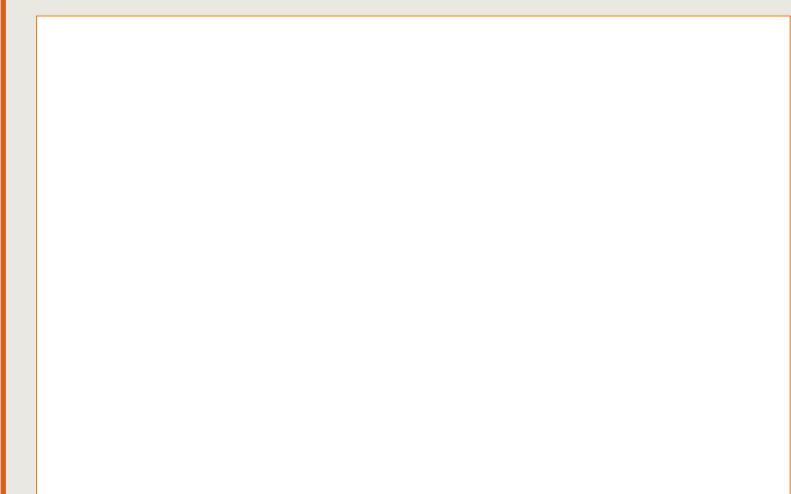
Osman
Als Sifedin naar school gaat, krijgt Souad tijd voor vrijwilligerswerk. Via een buurjongen Samir komt ze bij de Aktiegroep terecht. 'We werden actief in onze buurt. We gingen Opzoomeren in onze straten en onze pleintjes werden opgeknapt. In die tijd leefde opbouwwerker Osman nog. Hij heeft veel voor mij betekend. Hij was een vaderfiguur, een vriend, iemand

bij wie je terecht kon. Hij zag je als dochter en hij dacht niet in hokjes. Als je een probleem had, luisterde hij en gaf hij handvatten waar je mee verder kon. Dat maakte dat ik bij de Aktiegroep bleef. We hadden in die tijd veel drugsoverlast, prostitutie in de portieken, dealen in de kelderboxen. Met opbouwwerkers hebben we onze wijk beter gemaakt. Via de Stadsmarinier hebben we samen met de gemeente en de politie al die problemen in vier jaar tijd voor een groot gedeelte opgelost. Ik heb meegedaan met vrouwengroepen opzetten, we praatten over opvoeding, we gaven voorlichting en we organiseerden kinderactiviteiten. Toen buurtbewoonster Amina op een dag binnenwandelde, kwamen er steeds meer vrouwen bij. Eigenlijk doe ik met van alles mee. Het is ook belangrijk dat de burgemeester zich een beetje betrokken voelt bij de buurt. Burgemeester Aboutaleb komt wel eens bij ons langs, dat heb ik met vorige burgemeesters nooit meegemaakt.'

Eigen keuzes
Souad vindt het belangrijk om thuis meer Nederlands te spreken en zij wil haar zoon absoluut geen bekrompen opvoeding mee geven. Zij is Moslima en geeft Sifedin de waarden, normen die zij belangrijk vindt mee, daarin mag hij zijn eigen keuzes maken. 'Ik hoop dat hij zijn opleidingen gaat behalen en ik hoop dat hij gelukkig wordt en een zelfstandig mens die zijn eigen hart volgt. Ik wil hem voorbereiden op zijn eigen leven en ook voor de maatschappij. Tot zijn volwassenheid zal ik hem begeleiden. Daarna zal ik hem loslaten. Al zou hij in Timboektoe willen gaan wonen, dan mag dat van mij ook.' Zelf is Souad spiritueel ingesteld, ze verdiept zich in het Soefisme en leest veel wijsheden van Plato en Socrates. 'Een mooie tekst kan mij diep raken en kracht geven, dan kan ik er weer helemaal tegenaan.'

De geschiedenis van Het Oude Westen in 1000 voorwerpen (34)

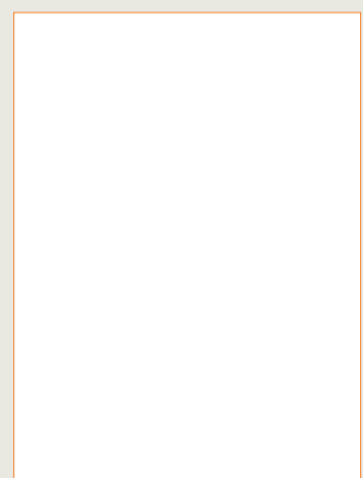
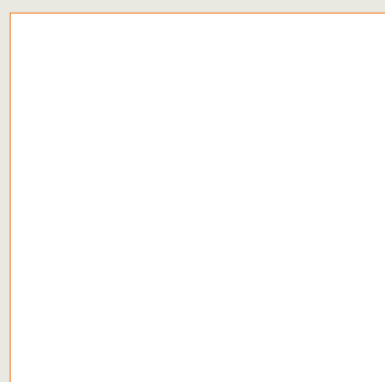
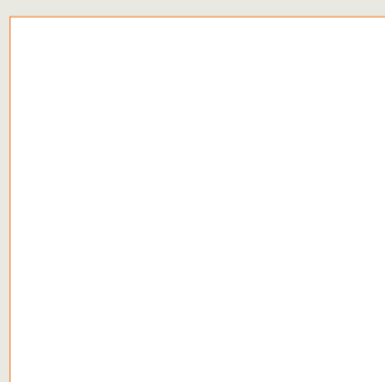
Omhoog kijken 8

Tot nu toe gingen deze stukjes over de toepassing van ornamentiek in de 19e eeuw. Aan het begin van de 20e eeuw - de tijd van het modernisme - was ornamentiek in de architectuur echter uit den boze. Het resultaat daarvan vind je bij ons 'om de hoek' in de Jongkindstraat. Het zijn de witgepleisterde villa's zonder enige gevelversiering. In de 21e eeuw is het ornament weer helemaal terug in de architectuur. Sinds kort is dit op twee plaatsen ook in onze wijk te bewonderen. In de Gaffelstraat (nrs.70 t/m 86) op de plek van de voormalige Tussentuin, zijn op 29 juli negen eengezinswoningen opgeleverd, ontworpen door Pasel-Künzel Architecten. Alle woningen hebben dezelfde, opvallende voordeur van gestanst metaal, uitgevoerd in een decoratieve stijl. Op originele wijze

is behalve de brievenbus en deurknop ook het huisnummer hierin opgenomen. Eén bewoner vond dit blijkbaar te modern en heeft er een 'ouderwets' nummerbord van geglazuurd keramiek en versierd met bloemen aan toegevoegd.

Op nummer 93 in de Gouvernestraat woont sinds augustus het Rotterdamse architectenrechtspaar Nina Aalbers en Ferry in 't Veld in een door hen zelf ontworpen stadswoning. Hun huis is het eerste in Nederland dat is gebouwd met gerecyclede bakstenen, de WasteBasedBricks; een nieuw product van Stonecycling dat werd ontwikkeld door Tom van Soest. Als je dicht bij de gevel gaat staan, zie je bij sommige bakstenen de witte spijkels van oude toiletputten en ander sloopafval uit de keramische-, glas- en isolatie-industrie. De bakstenen zijn

in een combinatie van ketting- en klezorenverband gemetseld, zodat er een patroon van verticale, lichte banen over de gevel is ontstaan. De subtiele decoratie van de moderne woning zit bovenaan, in het siermetselwerk van de kroonlijst. Door regelmatig een aantal stenen terug te duwen is een eenvoudig patroon ontstaan dat zowel voor verlevendiging als voor afronding van de gevel zorgt. Het nummer 93 is handgemaakt (met een aardappelschilmesje!) en als een 'ornament' in de gevel opgenomen. Dit is de 'finishing touch' van de woning en verwijst stilistisch naar de baksteenvirtuositeit rond de jaren twintig van de vorige eeuw, de tijd van de Amsterdamse (en Rotterdamse) School.

Alma Brevé

Wijk-tv voor en door Het Oude Westen

Na de afronding van het project West Kruiskade TV is het even stil geweest op het tv-front van Het Oude Westen. Maar vanaf november gaat Mediexpress weer nieuwe programma's voor en door bewoners maken. Nu niet alleen voor de zijstraten van de West-Kruiskade, maar voor en door de hele wijk; onder de naam Oude Westen TV. De uitzendingen van een half uur zijn te zien op www.oudewestentv.nl en via Open Rotterdam. Er komt ook een facebookpagina. Iedereen die mee wil doen en het vak wil leren is van harte welkom. Je kunt je opgeven voor een intakegesprek of je cv sturen naar info@oudewesten.tv of even langs lopen bij De Nieuwe Gaffel waar de tv-makers sinds kort gevestigd zijn. Vragen naar Muzaffer of Majorie.

HELLEN COLUMN VAN BOVEN

Heronderzoek

Heb al drie nachten slecht geslapen. Niet omdat mijn neus verstopt zit, daar ben ik na drie weken eindelijk vanaf, maar omdat ik een brief van de Gemeente heb ontvangen. Ik ben opgeroepen voor een heronderzoek. Zouden ze denken dat ik de boel loop op te lichten? Mijn buurman zegt: "Iedereen met een uitkering wordt opgeroepen om zich te verantwoorden. Ze vertrouwen niemand meer op zijn blauwe ogen. Ze zijn er op Zuid mee begonnen en nu zijn wij aan de beurt."

Vroeger had ik een klantmanager waar ik regelmatig contact mee had. Ze wist alles van me, in die tijd heb ik nooit een dreigbrief ontvangen om me te komen verantwoorden. We hadden regelmatig een goed gesprek en ze heeft, toen mijn moeder heel ziek was, geregeld dat ik geen vrijwilligerswerk hoefde te doen als tegenprestatie.

In de brief die ik nu heb ontvangen, wordt een heel andere toon aangeslagen. Zo moet ik ook al mijn diploma's meenemen. Geen idee waar mijn diploma van de mavo uit 1978 is gebleven. Ik moet aan kunnen tonen dat ik de Nederlandse taal machtig ben. Daar komen ze nu mee. Ik heb al 12 jaar een uitkering. Met mijn oude klantmanager hadden we hier samen om kunnen lachen. Maar met de sociaal onderzoeker wordt het waarschijnlijk een heel ander gesprek. Ik moet ook laten zien welke bedragen er bij zijn geschreven op mijn bankrekening. Nu krijg ik al jaren geen afschriften meer opgestuurd. Deze moet ik via het internet uitprinten. Gelukkig is er iemand bij de Aktiegroep die me daarbij wil helpen. Ik zou me anders geen raad weten. Volgens mijn buurman moet je uitleggen waar al de bijschrijvingen vandaan komen. Zo heb ik geld op mijn rekening gekregen van mijn zus omdat ik gordijnen voor haar heb gekocht. En ik heb ook wel eens geld van haar gekregen om een cadeautje te kopen. Dat moet ik nu allemaal verantwoorden. Wordt een leuke klus. Moet ik aan mijn zus een schriftelijke verklaring vragen, voorzien van een mooie foto van haar nieuwe gordijnen? Ik zal tegen mijn klaverjasmaatje zeggen dat het onzinnig is dat hij nog een gokje waagt in het casino. Wanneer hij een prijs wint, kunnen ze dit terugzien op zijn afschrift en wordt dit bedrag direct afgetrokken van zijn uitkering. Zelf doe ik mee aan de postcodeloterij. Maar als ik het nu goed begrijp, loopt alleen de Gemeente binnen als er bij ons in de straat een prijs valt.

Bollebozen naar de talenten- klas

Kai de Schrijver

Jaylisa Semeda

Chereline Teisceira

Ed-Kenny Medegan

Sarah Mourad

André Karamazakis

Malik Amhaiche

We willen ze graag eens in het zonnetje zetten, de kinderen van groep acht van de Babylonschool en de Augustinusschool, die het extra druk hebben dit jaar. Elke vrije woensdagmiddag offeren ze op om deel te nemen aan de Talentenklas op het gymnasium of havo/vwo. Om alvast te wennen aan hoe het op zo'n school toegaat. En om hun rekenen en taalvaardigheid te verbeteren.

Ze zitten in de Talentenklas, een initiatief van het bureau Sezer Consults en de zelfstandige gymnasia in Rotterdam dat nu vier jaar bestaat. We zochten ze op in hun huidige school en hun oefenschool.

Op de Augustinusschool worden we ontvangen in de docentkamer. Er is gebak vanwege een verjaardag. Wij mogen ook een stukje. De leerlingen stommelen binnen "mmm, lekker". "Nee, niet voor jullie", zegt juf Saskia. Uit solidariteit met de kids laten wij de traktatie aan ons voorbij gaan. De leerlingen hebben eigenlijk gym, maar 'moeten' nu eerst met ons praten. Vlug opschieten dan maar. Hoe ze het vinden in de Talentenklas, is natuurlijk onze eerste vraag. Kai en Jaylisa die naar het Erasmiaans Gymnasium gaan, zijn het met elkaar eens: "Leuk en ook wel saai. Elke keer nieuwsbegrip, dat krijgen we hier ook al". Ze hopen dat ze gauw andere dingen gaan doen. Malik denkt er anders over. "Het is veel woordenschat en spelling oefenen, toch weer anders dan hier op school. Door het vele herhalen ga je het steeds beter begrijpen". En hij vindt het stoer om op een gymnasium rond te lopen. Soms ook wel een beetje ongemakkelijk. Giechelend vertelt hij dat de meisjes hem 'schattig' vonden toen hij de weg zocht naar de wc.

De omtrek van een stroopwafel

Chereline en Ed-Kenny die naar het Lyceum Kralingen gaan, hebben naast taal ook exacte vakken, zoals wiskunde en rekenen. "Wij moesten de omtrek van een stroopwafel uitrekenen. Moeilijk hoor, maar we mochten hem daarna opeten". Chereline gaat in haar eentje met de tram naar het Lyceum Kralingen, helemaal naar het Oostplein. Ze vindt het "best eng, met al die vreemde mensen die naar je kijken". En het Cosmicus is heel druk is en er zitten veel jongens op. Ze weet nog niet zeker of ze wel meedoet aan de nationale debatteerwedstrijd

"Ik durfde eerst geen vragen te stellen, maar ontdekte dat we veel veel meer gelijk zijn dan ik dacht".

in januari. Denkt dat ze er niet zo goed in is. "Haha, dat jij niet kunt debatteren, daar heb ik nog niks van gemerkt", grapt Jaylisa. Op de Augustinus krijgen de vijf nu extra weektaken en huiswerk, om straks goed beslagen ten ijs te komen. Ze zitten er helemaal niet mee, integendeel. Malik en Ed-Kenny vertellen dat ze in groep vijf vaak de andere kinderen moesten helpen en daardoor soms niet aan hun eigen werk toekwamen. "Dan had ik iedereen geholpen, maar mijn eigen tekening had ik niet af". Dat is nu wel anders bij juf Saskia, die hun flink stimuleert om zich met hun eigen werk bezig te houden. "Deze kinderen staan nu in de schijnwerpers, maar ik wil ook een pleidooi houden voor de kinderen die er harder voor moeten werken en die thuis minder stimulans krijgen. Op hen ben ik net zo trots."

Op het Marnix Gymnasium worden we opgewacht door de conrector en voorzitter van de stuurgroep Talentenklassen, Yolande de Beer. Ze loodst ons door de drukte naar boven. Horden lange slungels met rugzakken spoeden zich langs de trappen naar beneden. "Ja, dat is echt wennen", vertellen Sarah en André als ze binnenkomen. "Op school zijn wij de oudsten en de grootsten en hier voel je je weer zo'n kleintje". André: "In het

begin voelde ik me een dummy, maar we zijn veel meer gelijk dan ik dacht. Ik durfde geen vragen te stellen. Dacht, is dat wel een goeie vraag? Maar ik merkte dat andere kinderen vragen stelden die ik zelf ook had bedacht. Dus nu denk ik, ja, ik hoor hier wel!" De twee meiden hebben al een duidelijk doel van wat ze later willen worden. André misschien wel dierenarts en Sarah hersenchirurg. "Eerst wilde ik chirurg van alles worden, maar dan ben ik afgestudeerd tegen de tijd dat ik met pensioen ben. Dus kies ik maar voor hersenchirurg. Dan heb ik de controle over het hele lichaam. Of misschien ook wel leerkracht op de basisschool, omdat ik wil proberen of het beter kan. Maar ik probeer alle opties open te houden hoor."

Kansengelijkheid vergroten

"Wat opvalt bij de kinderen in de Talentenklas is dat ze al jong een doel hebben", vult Yolande de Beer aan. Ze willen echt iets bereiken en houden van competitie. De klas vraagt van hen om een behoorlijke inspanning te leveren, maar iedereen is enthousiast. Ook de ouders, die eens per veertien dagen moeten komen opdaven en ook nog met hun kinderen op stap moeten naar buiten de wijk, zoals een museum een vliegveld enzovoorts. Het is ook bijzonder dat de

scholen in dit project samenwerken, terwijl ze ook elkaars concurrenten zijn. Het is niet gezegd dat de kinderen die hier de Talentenklas volgen, straks bij ons op school komen. De keuze ligt voor hen nog helemaal open. Het belangrijkste voor ons is dat we de handen ineenslaan om de kansengelijkheid voor kinderen te vergroten."

Ook de ouders naar de schoolbanken

Woordvoerder Dinko Kajmovic van Sezer Consults: "We merkten in de gesprekken met scholen dat er een groep kinderen met potentie is die het risico lopen onder hun niveau in te stromen in het voortgezet onderwijs. Dat is natuurlijk zonde. Van daaruit is dit programma ontstaan, waar ook de ouders bij worden betrokken. In de bijeenkomsten met ouders gaat het over opvoedingspatronen, ondersteuning van de planning, het creëren van een werkplek in huis, omgang met sociale media, overhoren, enzovoorts. De ouders praten ook over zichzelf en hoe ze zijn opgevoed. Wat ze daarvan willen overnemen of juist niet. Naast de bijeenkomsten vragen ook de excursies een behoorlijke investering van de ouders. Maar we zien dat het programma goed werkt."

buurtkrant COLOFON

Oude Westen

Oplage: 4500, verschijnt 10 keer per jaar.

Aktiegroep Het Oude Westen

Gaffelstraat 1, 3014 RA Rotterdam
010-436 1700
buurtkrant@aktiegroepoudewesten.nl

Redactie:

Marianne Maaskant, Rob van der Meulen, Jorg van Rijkom, Marion van der Schaft, Joke van der Zwaard en Elske Zwart.
Medewerkers aan dit nummer: Petra van den Berg, Katinka Broos, Paul Claessens, Corrie Kreuk, Wilma Kruger en Gina Thijssen.
Productie: Jim van der Put.
Fotografie: Marianne Maaskant en anderen

Gevraagd:

REDACTIELID BUURTKRANT OUDE WESTEN

Voel je je betrokken bij Het Oude Westen, of wil je de wijk beter leren kennen? Kun je goed of redelijk schrijven en wil je je hierin verder ontwikkelen? Meld je dan bij ons aan. De krant komt maandelijks uit. De redactie komt twee keer per maand bij elkaar. Je schrijft 1 á 2 artikelen per maand. Bel met Joke van der Zwaard 06-17212869. Of stuur een mail naar boeket@antenna.nl

Dag van de Mantelzorg

Op donderdag 10 november is het de landelijke Dag van de Mantel-

zorg. Op deze dag worden mantelzorgers in het zonnetje gezet en

zijn er in heel Nederland activiteiten voor mantelzorgers, zo ook in Rotterdam Centrum. Vraagwijzer, Humanitas, Vrijwilligerswerk Rotterdam en Radar WMO diensten werken samen om ook dit jaar weer een leuke middag te organiseren.

De Dag van de Mantelzorg is van 13:00 – 17:00 uur (open inloop) in de Nieuwe Gaai aan de Gaaistraat 61. De toegang is gratis. Voor een hapje en drankje wordt gezorgd. Tijdens deze middag zullen er diverse activiteiten zijn: Er zijn 2 masseurs aanwezig (1 vrouwelijke), er is een yoga workshop, je kunt je nagels laten lakken en je kunt een workshop bloemschikken volgen. Ook ontvangt u een presentje.

U kunt uw kind meenemen. We hebben een speciaal kinderprogramma zodat ook zij zich kunnen vermaken. Als uw kind(eren) speciale zorg nodig heeft/hebben neem even contact op. We kunnen dan rekening houden met de behoefte van uw kind(eren). Mocht u uw zorgvrager niet alleen kunnen laten neem ook dan even contact op. We helpen zoeken naar een passende oplossing. Graag opgeven bij:

Mattis van den Bogaard
Kipstraat 37,
3011 RS Rotterdam
06-54967291
m.vandenbogaard@wморadar.nl

Krachtige burgers maken de wijk

Wat doet de Wijkbus?

De wijkbus Centrum rijdt van maandag tot met vrijdag van 08.30 uur tot 16.30 uur. De bus brengt u naar alle bestemmingen in het Centrum maar ook naar locaties in Crooswijk en Kralingen. Als extra service rijdt de bus ook naar de volgende ziekenhuizen: Oogziekenhuis en Ooghuis, St. Franciscus Gasthuis, EMC (Erasmus v/h Dijkzigt), Havenziekenhuis en in de nabije toekomst ook het IJsseland Ziekenhuis. Ook vervoert de bus u naar dagopvanglocaties en activiteitencentra in Centrum en Kralingen/Crooswijk.

Van deur tot deur, ook uw boodschappen

Onze service is van deur tot deur en dat betekent dat wij u veilig afhalen en terugbrengen. Als u onverhoopt later dan 16.30 uur teruggebracht moeten worden, doen wij onze uiterste best u hierbij te helpen. Daarnaast zijn de medewerkers altijd bereid uw boodschappen bij de deur neer te zetten.

Onder begeleiding

De ritten zijn in een comfortabele bus met veel beenruimte. Onze chauffeurs zijn vakkundig opgeleid om u te helpen waar nodig en zijn prima gastheren/vrouwen.

Kosten

Het lidmaatschap bedraagt eenmalig 5,00 euro en de ritprijs bedraagt afhankelijk van de bestemming 1,50 euro of 2,00 euro per enkeltje. Mocht tijdens uw vervoer eigen begeleiding nodig zijn dan kan deze persoon gratis meereizen. De deelname is vanaf 55+. Als u niet mobiel bent en onder de 55 maken wij graag een uitzondering.

Tevredenheid

Wij vinden het belangrijk dat de klant tevreden is en zullen het u vragen. Mocht u klachten hebben meldt het ons.

Een dag van tevoren bestellen

Vanwege de planning van de ritten moet u één dag van tevoren uw reis aanvragen bij telefoonnummer 010-2171919, bij voorkeur vanaf 08.30 uur. Wie eerst komt eerst maalt. Voor ziekenhuis- en doktersbezoek kunt u wel enige dagen van tevoren bellen. Op deze manier kunnen wij uw vervoer garanderen. Wij zijn er voor u. Op deze manier willen wij bijdragen aan de mobiliteit van de bewoners van het Centrum.

Met vriendelijke groeten,
Bert Schouten, Coördinator Wijkbus
Centrum en Kralingen/Crooswijk,
Goudseplein 245, 3031 ZH Rotterdam,
010-2171919

Stedelijk meldpunt sociaal isolement

De gemeente startte in 2015 in Crooswijk een proef om ernstige eenzaamheid onder Rotterdammers vroegtijdig te ontdekken. Via het signaleringsnetwerk Meld Isolement werden signalen van zorgwekkende eenzaamheid verzameld en onderzocht. Door de positieve ervaringen wordt dit netwerk nu in de hele stad opgezet.

Eenzaamheid eerder ontdekken

Met de proef Meld Isolement hoopte de gemeente eenzaamheid eerder te ontdekken. Zo kan voorkomen worden dat mensen die weinig contact hebben met hun omgeving en daardoor buiten beeld zijn geraakt onopgemerkt in ernstige problemen komen. Aan de proef in Crooswijk hebben naast wijkorganisaties als de Vrijwilligerswinkel, MediQ

Apotheek en het Wijkpastoraat ook stedelijke partners als Evides Waterbedrijf, het Havenziekenhuis en PostNL meegedaan.

Nauwer contact met cliënten

Ook gewone bewoners van Crooswijk konden met hun vermoeden aan de bel trekken bij één van de organisaties. Inmiddels is er een sterk netwerk ontstaan van partners in Crooswijk waardoor organisaties elkaar sneller weten te vinden en nauwer contact hebben met hun cliënten. Op basis van de proefresultaten heeft het Rotterdams college van B en W besloten om alle wijken in Rotterdam toegang te geven tot het netwerk Meld Isolement.

Voor meer informatie: www.meldisolement.nl

Wmo Radar helpt bij het Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds aanvragen te doen voor uw kinderen!

Alle kinderen moeten de mogelijkheid hebben een hobby te beoefenen. Ook kinderen en jongeren uit gezinnen waar onvoldoende geld is om lid te worden van een sportvereniging of kunst- en cultuurinstelling. Het belang hiervan zien wij ook bij Wmo Radar in. Vanaf heden zijn wij intermediair voor deze fondsen. Dit houdt in dat u via ons een bijdrage voor de contributie van uw zoon/dochter kunt vragen voor bijvoorbeeld voetbal of hockey, maar ook voor dans- of gitaarles.

Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds zijn er voor kinderen tussen de 4 en 18 jaar uit gezinnen met weinig geld. Het fonds betaalt de contributie voor de kinderen (sport tot €225,-, cultuur tot €450,-) direct aan de vereniging of instelling waar uw kind lid is. Het gezin moet dan wel aan een aantal voorwaarden voldoen. Deze zijn terug te vinden op www.jeugdsportfonds.nl en www.jeugdcultuurfonds.nl.

U kunt als ouder zelf niet een aanvraag te doen bij deze fondsen. Dit moet gedaan worden door een onafhankelijke organisatie/intermediair. Als u geïnteresseerd bent kunt u contact opnemen met de medewerkers van Wmo Radar via mail of whatsapp: Atilla Nazilgul (pleincoach) a.nazilgul@wморadar.nl / 06-81870996 of Ingmar Elias (jongerencoach) i.elias@wморadar.nl / 06-28881804.

Kom erbij week Rotterdam Centrum

Een groot succes dankzij de inzet van velen: Creatief Welzijn Senioren, Belleur, Zonnebloem, Atrium, Anders Ouder Worden, Stadsdriehoek, Spirit55+, De Gaai en WMO Radar

Nieuws van

Humanitas thuis org en de Leeuwenhoek

Nadia's Toko

Elke maandag, dinsdag en woensdag van 9.00 uur tot 15.00 uur kunt u bij ons terecht voor de zelfgemaakte Surinaamse gerechten van Nadia.

Verkoop is in het Koehoekje van Humanitas De Leeuwenhoek, West Kruiskade 54.

Bami	3.00	Broodje lever	2.00
Nasi	3.00	Broodje	
Macaroni	3.00	bakkeljauw	2.50
Roti	4.00	Broodje	
Broodje		kousenband	2.00
kipkerrie	2.00	Broodje	
Broodje spek	2.00	gebakken ei	1.75

Zaterdag 8 oktober: Optreden van dameskoor Betty Foks

Verkoop maaltijden

Wist u dat uit de keuken van Stichting Humanitas al ruim veertig jaar heerlijke kant-en-klaar maaltijden komen?

Deze maaltijden zijn niet als een doorsnee kant-en-klaar maaltijd. De Humanitas maaltijden worden door professionele koks op een ambachtelijke en

traditionele wijze bereid, waarbij zoveel mogelijk verse ingrediënten gebruikt worden en smaak voorop staat.

De maaltijden zijn verkrijgbaar in het winkeltje van Humanitas de Leeuwenhoek, ook voor wijkbewoners!

Heeft u een feestje of gewoon zin in lekkere appeltaart thuis?

Dit is uw kans! De heerlijke appeltaart van 't Koehoekje is nu ook te bestellen voor thuis! Voor maar 7 euro heeft u een heerlijke verse appeltaart. U dient de appeltaart wel minimaal 2 dagen van te voren te bestellen en wij zorgen dat er een verse appeltaart voor u klaarstaat. Bel voor meer informatie naar 010-4361488 en vraag naar Michel van der Wal.

Schaterlach

Ik zie haar 's avonds laat in de hal van het station lopen, samen met een vriendin; elk met twee kinderen. Ze zijn mooi gekleed en vrolijk. Eén van de kindjes heeft een grote roze ballon. Ze maken grapjes, denk ik, want steeds als één van hen iets zegt, lacht iedereen luid. Ze lijken zich niet bewust van hun omgeving en hebben plezier met elkaar.

Ik roep hen een groet toe, maar ze horen me niet. Ze stoppen bij een eettentje en discussieren lacherig met grote gebaren. Zal ik naar hen toe lopen? Dat doe ik niet, maar ik ga op een bankje zitten en kijk naar hen.

Dat klinkt een beetje eng (bedenk ik me nu), maar ik werd er zo vrolijk van.

Regelmatig komt ze bij mij langs, meestal omdat de problemen te groot worden: problemen met haar man, met haar kinderen, met geld, met de toeslagen, met de verblijfsvergunning.... soms tranen met tuiten. Ik kan weinig doen, ik leg eens een brief uit, probeer prioriteiten aan te brengen, kalmeer en/of troost haar, bel naar instanties, maar luister vooral. En nu kijk ik en besef weer eens dat een mens zoveel meer is dan ik op het eerste gezicht denk, of meemaak. Behalve een vrouw die de problemen boven het hoofd groeien, is ze ook een vrouw die lacht met vriendinnen, die naar feestjes gaat (wat doe je anders in feestkleding 's avonds laat op het station), die zich mooi maakt, die plezier heeft, die vrolijk en fier hier loopt.

Haar vriendin komt het eettentje uit en geeft iedereen een zakje, daar zit vast iets lekker vets in. Etend en lachend lopen ze richting de poortjes, de hal uit, richting het Oude Westen. Ik kijk ze na, geniet nog even van hun vrolijkheid, voel me trots dat ik deze vrouwen ken, en loop de andere kant uit. Ik ga naar huis, dit keer neem ik niet de problemen van de mensen mee naar huis, maar haar schaterende lach.

Katinka

Anders geregeld/goed geregeld?

Ruim een jaar is er op de West-Kruiskade geëxperimenteerd met soepelere regels voor verkeer, straatuitstallingen, winkelopeningstijden en horecadiensten in winkels. Over drie maanden moet er een advies liggen voor de gemeente over voortzetting, verandering dan wel terugdraaien van deze versoepeling. Welke conclusies kunnen uit dit experiment getrokken worden?

Op 30 juni vorig jaar zijn op de West-Kruiskade tijdelijk soepelere regels ingevoerd. Het stopverbod is opgeheven, automobilisten mogen nu even stoppen om mensen in of uit te laten stappen. Vrachtwagens mogen ook na 12 uur laden en lossen. Winkeliers mogen meer spullen buiten zetten, een paar winkels kregen ruimere openingstijden of mogen ook horecadiensten leveren. Deze tijdelijke maatregelen zijn onderdeel van een landelijk experiment om ondernemers meer eigen verantwoordelijkheid te geven in de vaststelling van regels. Uiteraard in afstemming met de omgeving. Daarom zitten er in de monitorgroep die moet vaststellen hoe de verkeersmaatregelen in de praktijk werken vertegenwoordigers van de politie, wijkbeheer (voormalig stadstoezicht), onder-

nemers, West-Kruiskade-Alliantie, de gemeente/gebiedscommissie, de RET en de bewoners.

'Objectieve signalen'

Het experiment is op 31 oktober afgelopen. Over drie maanden moet er een advies uitgebracht worden aan de gemeente. Wat is er bekend over de effecten van deze maatregelen? We vragen het aan Julia de Wachter, gemeentelijk projectleider en verantwoordelijk voor de totstandkoming van de (externe) evaluatie en het advies aan het gemeentebestuur. Ze doet dat het liefst op basis van 'objectieve signalen', geregistreerde feiten die aantoonbaar met de nieuwe maatregelen in verband gebracht kunnen worden, maar die zijn er eigenlijk nauwelijks. Zowel niet in positieve als in negatieve zin. De RET meldt dat de verkeersmaatregelen geen noemenswaardige tramvertragingen hebben veroorzaakt. Dat wordt precies geregistreerd. Er zijn weinig extra uitstallingen bijgekomen. Die kan je tellen. Maar verder zijn het vooral persoonlijke gevoelens, meningen en ervaringen. Volgens mensen van de West-Kruiskade-Alliantie is de sfeer in de straat en in het verkeer door het opheffen van het stopverbod ontspannender geworden. Minder frustraties en geruzie tussen boze automobilisten en politie. Over klachten

van bewoners is bij de monitorgroep niets bekend. Dat wordt bevestigd door Wim Landvreugd, die namens de bewoners in de monitorgroep zit.

Slalommen

Toch heeft de Buurtkrant wel kritische geluiden van bewoners opgevangen, met name over het effect van de verkeersmaatregelen op de veiligheid van fietsers. Door het laden en lossen op drukke tijden moeten fietsers vaak uitwijken naar de trambaan of afstappen en op de stoep verder gaan. Zie de foto die de West-Kruiskade Alliantie ons leverde. Als de fietsende dame toevallig de andere kant op zou rijden, stond ze vast. Het 'even' stoppen van personenauto's wordt in de praktijk regelmatig opgerekt tot dubbelparkeren. De bijrijder stapt

uit om een boodschap te doen en de chauffeur blijft staan totdat hij door andere automobilisten gedwongen wordt door te rijden. De fietser kan weer gaan slalommen. Op racebaan de Nieuwe Binnenweg fietsen mensen met kinderen bij voorkeur niet, dat ga je nu ook niet meer op de West-Kruiskade doen, hoorden we ook. Zolang de monitorgroep dit soort geluiden niet doorkrijgt, liefst met datum, tijd en foto erbij, zullen deze klachten echter niet van invloed zijn op het advies aan de gemeente. Tot de gemeente het definitieve besluit neemt, blijven de versoepelingen bestaan. Dus als je serieuze bezwaren hebt tegen deze maatregelen, en je kunt voorbeelden geven van onveilige en risicovolle situaties, geef ze snel door aan de Aktiegroep.

Naarmate de herfst vordert en de winter dichterbij komt, wordt de tuin steeds kaler. Sommige planten sterven helemaal af na de bloei, zo-

als eenjarige zomerbloemen. De vaste planten verdrogen alleen boven de grond en wachten onder de grond op het volgende groeiseizoen.

Je hebt misschien de neiging om al die rommelige plantenresten op te ruimen, en de grond netjes aan te harken. "De tuin winterklaar maken" noemden ze dat vroeger. Het is echter veel beter om al het dode spul een beetje klein te knippen en gewoon te laten liggen, als een soort winterdekentje. Je kunt er zelfs nog wat compost of bla-

deren bij leggen tot een laagje van ongeveer 5 cm dik. Die laag zogenaamde "mulch" houdt het onkruid tegen en voorkomt uitdrogen van de grond. De aarde eronder blijft luchtig en gelijkmatig van temperatuur. Naarmate de laag langzaam composteert wordt voeding afgegeven aan de wortels eronder. In het voorjaar kan je het restant weg halen en bij de compost doen; en de grond losmaken voor een nieuw groeiseizoen.

Voor het grasveld geldt dit verhaal niet: daar moeten de bladeren wel weg geharkt en verwijderd worden.

Iedereen is al lang weer aan het werk en Klus&Werk Cool-Oude Westen heeft ook niet stilgezeten. Wij hebben met de LMC school Bavo, Gemeente Rotterdam, andere organisaties en buurtbewoners een Keep it clean Day gehad. Het was een enorm succes en er is weer veel zwerfvuil opgehaald dankzij iedereen.

Klus&Werk heeft een multiculturele hapjesdag georganiseerd in samenwerking met Tuin de Bajonet. Ook dit was genieten. Talloze mensen kwamen proeven, waaronder bewoners van Laurens.

Wederom wijzen we u op de recyclebakken voor elektrische apparaten. Deze bakken staan voor de deur van Klus&Werk Cool-Oude Westen. De recyclebakken worden al goed gevuld door buurtbewoners. Onze dank is groot. De bakken staan buiten van maandag t/m vrijdag van 9.00-16.00 uur.

Klus&Werk, Al enige tijd een begrip in het Oude Westen

Er worden ook nog steeds naailessen gegeven op dinsdag en donderdag van 10.00-15.00 uur. Kosten zijn € 1,50 per keer. Mis uw kans niet.

Natuurlijk is er van maandag t/m vrijdag ook altijd de koffie-inloop. Als u voor 10.00 uur komt krijgt u gratis koffie, na 10.00 uur vragen wij de kleine bijdrage van € 0,40. U kunt tevens gebruik maken van onze computers om iets te zoeken op internet of om iets uit te printen. Het is een gezellig hoekje. Kom gerust elke dag langs. We zien u graag komen.

Daarnaast kunt u van maandag t/m vrijdag voor 10.30 uur doorgeven of u die dag een lunch wilt. De kosten hiervan zijn € 1,50. Dit organiseert Klus&Werk Cool-Oude Westen in samenwerking met Tuin de Bajonet. Voor meer foto's verwijzen wij naar onze facebooksite: Pameijer Klus&Werk Cool-Oude Westen.

Openingstijden:

Maandag: 9.00-16.00 uur
Dinsdag: 9.00-16.00 uur
Woensdag 9.00-16.00 uur
Donderdag 9.00-16.00 uur
Vrijdag 9.00-15.00 uur

Pameijer Klus en Werk
Cool-Oude Westen
Schietbaanstraat 33/35
3014 ZW Rotterdam
010-4367042 /06-10883452

Graag tot ziens bij Klus&Werk Cool-Oude Westen

www.pameijer.nl

Odeon gaat weer open

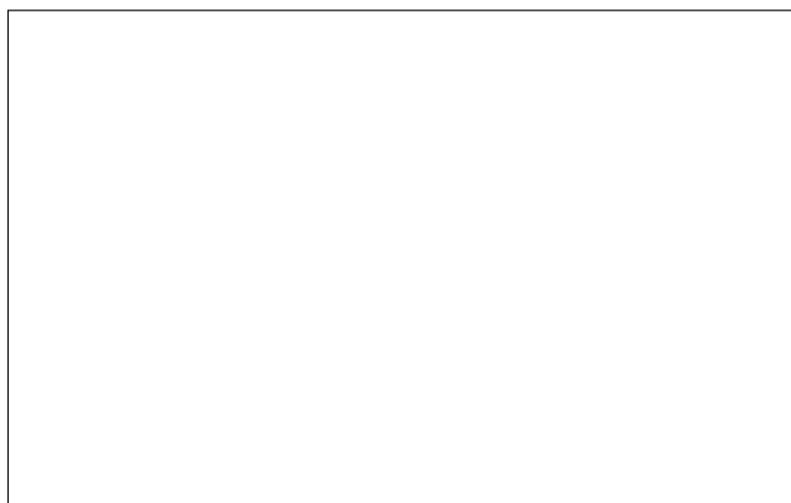
Het is zover, Odeon gaat weer open, en dat willen we graag met heel de buurt vieren! Iedereen is welkom om te zien hoe het gebouw is opgeknapt, te genieten van een hapje en een drankje, en natuurlijke van de spectaculaire acts. In Odeon zijn meerdere partijen actief, zo kun je bij Michael Sanchez terecht voor personal crossfit, kun je je verbazen over de capriolen die de professionele circusartiesten uithalen, maar ben je vooral welkom om zelf een sport te komen beoefenen. De opening is het moment om te proeven van wat er gaat plaatsvinden: er zijn circusacts, circusworkshops, dansworkshops en nog veel meer.

Circus Studio Rotterdam

Een onderdeel van Odeon is de Circus Studio, de grote zaal van Odeon wordt verbouwd zodat professionele circusartiesten hier kunnen trainen. Iedere dag tot drie wordt er getraind, daarna wordt de zaal gebruikt door onder andere dansers, martial arts en Circus Rotjeknor. Meer informatie over het exacte programma volgt spoedig.

**23 november 2016,
16:00 - 19:00 uur**

Parkeerplekken meer of minder?

Op 29 september heeft de gemeenteraad ingestemd met een nieuw parkeerbeleid 2016-2018. Het plan hinkt op twee gedachten; aan de ene kant wil de gemeente meer ruimte maken voor fietsers, groen en een prettige leefruimte, en aan de andere kant pampert ze de automobilisten. Onder andere door bezoekersplaatsen te creëren in wijkparkeergarages.

De prettige leefruimte wil men bereiken door bezoekers te stimuleren hun auto aan de rand van de stad op een ParkeerReisplek(P+R) te parkeren, dan wel in een openbare parkeergarage, waar men tegen een laag tarief kan staan. Wat pas echt zou helpen om minder auto's in de binnenstad te krijgen is één kaartje voor parkeren en openbaar vervoer, maar dat zit er voorlopig niet in. Da's jammer.

Een andere gedachte is om bezoekers te laten parkeren in wijkparkeergarages. De gemeente, Woonstad, de West-Kruiskade-Alliantie en de gebiedscommissie willen een proef doen in de garages in de Korte Bajonetstraat, van Speijkstraat 1 en Tiendplein/Coolsestraat. De proef is gestart door op drukke tijden overdag te kijken wat de bezetting was. Deze bleek nooit meer dan 100 % te zijn. Voor alle drie de garages geldt dat er nooit meer dan vijf bezoekers tegelijk in de garage mogen staan. Een abbonementhouder wordt nooit geweigerd. En hoewel de proef al een tijdje wordt uitgevoerd, zijn er tot nu toe geen klachten ontvangen, zo verzekert Stadsbeheer-Parkeervoorzieningen ons.

Wachlijsten

Maar het laatste overzicht van hetzelfde Stadsbeheer laat zien dat voor elk van de genoemde garages er een wachtlijst is. Zo staan er voor de Korte Bajonet 14 personen op de wachtlijst en is de bezetting 103%. Je kan je afvragen

hoe vaak degenen die dit bedacht hebben, buiten komen. Blijkbaar hebben ze niet opgemerkt dat er nog niet zo lang geleden voor veel geld een garage is gebouwd onder het Kruisplein met 760 plaatsen. En onder het Schouwburgplein is er plek voor 730 auto's. In beide garages betalen bezoekers straks 2,- per uur. Dat winkeliers plannen bedenken om meer publiek te trekken is logisch, maar van nog meer verkeersdruk op de Kade wordt niemand wijzer.

Het Oude Westen valt in parkeerzone 5/6, het gebied tussen Henegouwerlaan/s Gravendijkwal en Westersingel en tussen Weena en Rochussenstraat. In de wijk zijn 13 wijkgarages, geen openbare garages. In het parkeerplan wordt ook vermeld dat op dagen als Nieuwjaarsdag, Pinksteren parkeren gratis wordt. Op bijvoorbeeld Koningsdag en 5 mei gaat de zondagsregeling gelden. Dan betaal je vanaf 12 uur. Met de bezoekersvergunning wordt het mogelijk om je bezoek in de garage te laten parkeren. Ook wordt de tijdsduur dat je betaalt minder. Dus geen 5 uur meer, maar voor de tijd dat je parkeert. Voor gehandicapten die een vergunning hebben voor de hele stad wordt het mogelijk om van alle openbare garages gebruik te maken.

Bewoners van de drie genoemde garages adviseren we om goed in de gaten te houden hoe de proef voor hen verloopt.

December Breng warmte in uw straat!

Vier samen met uw burens Sinterklaas, Kerst, Oud & Nieuw of een zelf verzonnen feest. Bedenk een leuke activiteit, nodig alle bewoners uit en u zult zien dat uw straat nog lang vrolijk heeft van het feest. Opzoemer Mee steunt uw activiteit met maximaal 175 euro.

Meer weten?

kijk op www.opzoemerme.nl
of bel: 010 213 10 55

Vier Sinterklaas, Kerst of Oud&Nieuw

Uit de kunst

Vanaf deze maand schrijft Serpil Karisli (dichteres/scenarioschrijfster) voor de Buurtkrant persoonlijke recensies van boeken, voorstellingen, films, exposities en andere culturele producties.

Onwetendheid

Als kind van een migrant is het thema 'thuis' en 'onthemd zijn' voor mij een belangrijk onderwerp. Het is dan immers niet vanzelfsprekend in welk land je woont en waar je wilt wonen. Daarom begon ik met het lezen van het boek *Onwetendheid* van Milan Kundera dat hij in het jaar 2000 schreef. Het boek handelt over personages die terugkeren naar hun land van afkomst, wat door de Française Sylvie 'de Grote Terugkeer' wordt genoemd. Voor mij biedt dit boek een context waarbinnen ik dit thema kan verkennen en erop kan reflecteren.

Kundera is geboren in 1929 en studeerde literatuur en kunstfilosofie in Praag en schakelde vervolgens over naar de Filmschool. Na een communistische staatsgreep werd Tjecho-Slowakije in 1948 een communistische dictatuur. Sindsdien behoorde het land tot het Oostblok. Kundera ontvluchtte Tjecho-Slowakije in 1975 en koos voor een leven in Parijs. Zijn werk werd in zijn vaderland verboden lectuur. Sinds 1989 schrijft hij in het Frans. In 1989 maakte de 'Fluwelen Revolutie' een einde aan de alleenheerschappij van de communistische partij en herstelde de democratie in Tjecho-Slowakije.

Nostalgiegebrek

In het begin van het boek spoort Sylvie, haar vriendin Irena, haar aan om naar haar land terug te gaan nu het communisme is gevallen. Irena hoort volgens Sylvie in Tjechië thuis nu het bevrijd is. Kundera vertelt over het gevoel van nostalgie, als een soort heimwee, maar al snel wordt duidelijk

dat Irena in haar oude land niet de verwachte grote terugkeer ervaart. Zowel Irena als Jozef, een man die ze op het vliegveld voor de tweede keer ontmoet, lijden aan nostalgiegebrek. Irena voelt zich zelfs geamputeerd, omdat ze niet erkend wordt in haar verleden in Parijs, wanneer ze weer onder oude vrienden is. Niemand die ernaar vraagt. De hoofdpersonages hebben een vervreemde indruk van hun land. Jozef leest in zijn dagboek en is zelfs vervreemd van zijn jonge jaren. Als mensen zelfs vervreemd zijn van hun jeugd, hoe zou het dan kunnen dat ze niet vervreemd zijn van hun land? Het geheugen lijkt niet ons beste bindmiddel met ons verleden te zijn. Jozef zegt hierover "Het leven dat we achter ons hebben gelaten, heeft de slechte gewoonte uit de schaduw

te treden, ons aan te klagen en ons processen aan te doen." Kundera lijkt ons te zeggen om niet als een patriot onze wortels, de sporen van onze doden te zoeken, maar ons als een reiziger, als een kind te laten verrassen. Zelfs de taal is veranderd voor hen. Je kunt je in je moedertaal thuis voelen, maar ook taal verandert. Zowel Irena als Jozef willen niet blijven in Tjechië. Hun toekomst ligt ergens anders nu. Zelf denk ik inmiddels dat ik zou willen verhuizen naar een ander land, maar dat ik altijd terug kan komen naar Nederland. Het is dan toch een thuis geworden. Ben ik voor mijn land van afkomst misschien dan een deserteur of een banneling?

Serpil Karisli

LITERAIRE MAALTIJDEN

Lezingen: De lezingen beginnen om 19:00 uur en zijn gratis. Aanmelden is niet nodig.

Maaltijd: Om 18:00 uur wordt een maaltijd geserveerd door de Wereldvrouwen voor € 7,50. Deze kunt u tot één dag van tevoren bestellen: arend512@planet.nl.

DO
3 NOV.

De Martini's en de Moestuinman

Twee verhalenvertellers en een harpiste verzamelden de mooiste verhalen over reizen, liefde en lust en heimwee. Filosofer mee met eekhoorn en mier van Toon Tellegen, krijg rooie oorlogs van Boccaccio, laat u overweldigen door het onweer.

DO
10 NOV.

Over grimmige sprookjes en andere verhalen

Hermine van Helden

DO
17 NOV.

Amitav Ghosh (1956)

Historische romans over Brits-India in 1ste helft 19de eeuw, en de opiumoorlog met China.

Gerljan Wiersma

DO
24 NOV.

James Joyce: Ulysses

Josien Hof

DO
1 DEC.

De Huisbewaarder

Leesvoorstelling van Harold Pinters beroemdste toneelstuk door Dim Rossen, Marius Heyenk en Piet Romein.

Regie: Eddy Geerlings

DO
8 DEC.

Perec: Alles verdwijnt

Arnold Reijndorp

ROTTERDAM
WEST
LEES
ZAAL

Rijnhoutplein 3
3014 TZ Rotterdam

www.leeszaalrotterdamwest.nl
www.twitter.com/leeszaalwest
www.facebook.com/leeszaalrotterdamwest

En wat er verder nog te doen is...

puntkomma muziek

TAALSTRĪÐ

Praat ..... met mij

Programma

MIJN VLAAMSE MIX Younes van den Broeck AKA Spiller – Spoken word	ZINGEN IN WESTSTELLINGWARFS Minke Postma
MUZIKALE KOERDISCHE GRENSGEBIEDEN Serdal Sertdemir & Serpil Karisli (tekst), Cengiz Arslanpay (kaval), Ertu Gul Güney (gitaar), Yankı Biçakçı (percussie)	AMAZIGH GRENZEN VOORBIJ Ba Rachid Muzikaal voorproefje festival
STEENKOLENENGELS REVALUED Marc van Oostendorp	TAALQUIZ – OPEN MIC – YOUTUBEVONDSTEN
DICTEREN EN DICHTEN IN PAPIAMENTU Natalie Wang	

VRIJDAG
11 NOVEMBER, 20.00 UUR
ENTREE € 10, RDAMPAS € 5

www.leszaalrotterdamwest.nl
www.twitter.com/leszaalwest
www.facebook.com/leszaalrotterdamwest

ROTTERDAM WEST
LEESZAAL
Rijnhoutplein 3
3014 TZ Rotterdam

Niet te missen in november

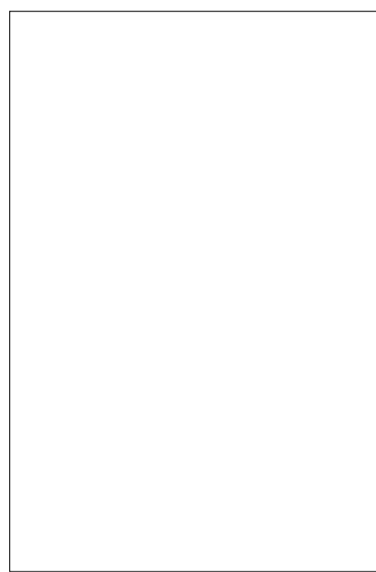
11 november - La Notte - Nacht van de andere film – KINO
Tijdens 'La Notte', tussen 17.00 en 05.00 uur, zullen elf filmfestivals en filminitiatieven samen hun meest vreemde of beste films tonen in één lange nacht. Van documentaires, animatiefilms tot korte en internationale films.

13 november - Luscious Legging Workshop – Het Nieuwe Instituut
Tussen 12:00 en 16:00 uur vindt in The New Haberdashery bij Het Nieuwe Instituut de workshop legging maken plaats. Voor 15 euro kun je je eigen lycra of stretch jersey maken. De medewerkers van het Nieuwe Instituut helpen de deelnemers om een 'luscious' legging te maken.

19 november tot 4 december - GRID - Goethe Instituut
In het kader van de Maand van de Grafiek Duitsland | Nederland presenteert de Duitse grafica Martina Lückener haar werk. Lausbub Krämer en Inez Odijk laten respectievelijk hun zeefdrukken en houtdrukken zien. De tentoonstelling is te zien van maandag tot donderdag van 13.00 tot 18.00 uur.

20 november - CD-presentatie Stackhouse - Cretopia
Vanaf 16.00 uur presenteert de bluesband Stackhouse haar nieuwe album Tailgatin. De band kent een leeftijdsverschil van 40 jaar en speelt een combo van fris en stevig geluid.

23 november - Complotdenkers? – Arminius Dencafé
over complotdenkers. Maarten Reijnders, auteur van het boek 'Complotdenkers' en Jeron Harambam, die promoveert op complotdenken aan de Erasmus Universiteit praten hierover met Hans Kennepohl. Wat bezielt complotdenkers? En wanneer gaat gezond wantrouwen over in complotdenken? Aanvang 20.00 uur. Entree 5 euro.

Conversas: 'menselijke oefening in openheid'

Praten over je werk en passie met vrienden en vreemden. Het lijkt zo vanzelfsprekend, maar volgens de Portugese kunstenaar Constança Saraiva nemen we er soms maar weinig tijd voor. Elke woensdagavond organiseert ze samen met Oana Clitan en Harrie Bots bij galerij Joey Ramone 'Conversas', een gespreksavond waarop mensen 'gericht en open' over hun passies kunnen praten.

Constança kwam in 2012 op het idee toen ze samen met een vriendin door haar toenmalige woonplaats Lissabon liep. 'We hadden het over werk en kwamen er plots achter dat we eigenlijk helemaal niet van elkaar wisten wat we nu precies met ons werk deden.' Volgens de kunstenaar had ze het altijd over van alles met vrienden, maar was er nooit genoeg ruimte of tijd om te vragen naar wat ze nu écht bezighielden. Ze besloot hierop iedere week één avond in haar Portugese atelier vrij te houden om met vrienden gericht te praten over hun werk. Al snel namen deze vrienden weer andere vrienden mee. 'Voor we het wisten hadden we vreemden over de vloer die iets met ons wilden delen.' Deze wekelijkse gesprekken, ook wel Conversas genoemd (conversaties in het Portugees), kregen een steeds duidelijker stramien. Elke woensdagavond werden drie sprekers, of Conversadores, uitgenodigd die elk een half uur over hun werk mochten praten. Constança nam het idee mee naar Rotterdam, waar in galerij Joey Ramone nu ook elke woensdagavond een Conversas plaatsvindt.

Gepassioneerd
Het gaat bij Conversas al lang niet meer alleen over werk of kunst; en de gespreksavond is niet alleen bedoeld voor kunstenaars. Iedereen is welkom, van de fabrieksarbeider tot de bioloog. 'Als je maar gepassioneerd bent over een onderwerp en dat graag wilt delen. Je kan vertellen over een project of een droom, maar ook over lekker eten, je huisdier of een boek dat je leuk vindt. Ik geloof dat iedereen wel iets interessants heeft om te delen. Je hoeft als Conversador verder geen specialist te zijn. Een wiskundedocent kan hier over schilderijen praten.' Er is één belangrijke stelregel. 'Het moet een gesprek worden, geen presentatie.'

Zo mogen alle aanwezigen de Conversador te allen tijden onderbreken of onderbreken. 'Als je niet snapt wat de Conversador vertelt, dan mag je dat zeggen. Als je het ergens niet mee eens bent, dan kan je dat direct duidelijk maken. Als je iets aan het gesprek wilt toevoegen, doe dat dan, er zijn hier letterlijk geen stomme vragen.' Het gaat vooral om het plezier van het delen, maar is er genoeg ruimte voor kritiek. 'Daarom hopen we altijd op een goede mix van mensen. Als kunstenaars zijn we gewend om eensgezind te praten over ons vak. Als er dan opeens een bioloog of filosoof tussen zit die kritische vragen stelt, krijg je vaak hele interessante nieuwe inzichten.' Het komt vaak voor dat een Conversador zijn verhaal niet afmaakt. Na dertig minuten stopt het gesprek namelijk en wordt er overgegaan op een ander onderwerp. 'Maar dat is niet erg. Het doel is niet om het verhaal te eindigen, maar om een organisch gesprek te voeren, dat door de hele groep wordt gestuurd.' Er moet het gevoel zijn dat iedereen er bij hoort. Net alsof je met vrienden in het café een drankje doet.

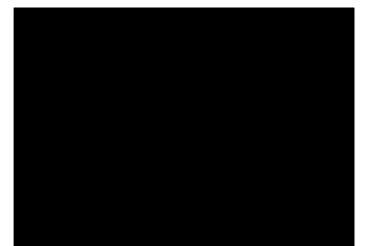
Huiselijke sfeer
Meestal doen er zo'n 10 tot 30 mensen mee aan Conversas. Het gaat om de kwaliteit van het gesprek en niet om de kwantiteit. 'Het liefst hebben we dat iedereen meedoet. Met een kleinere groep gaat dat makkelijker, dan zijn mensen minder verlegen om iets te zeggen.' De setting is dan ook huiselijk. De sprekers hebben geen podium en zitten op ooghoogte met het publiek. Alles om het gesprek te bevorderen. Inmiddels kent Conversas een vaste kern mensen die elke week terugkomt en zijn er uit alle gesprekken veel samenwerkingen, vriendschappen

en zelfs liefdes ontstaan. Daarnaast raken steeds meer mensen geïnspireerd om hetzelfde te doen in andere steden. Zo zijn er al Conversas in bijvoorbeeld Londen, Milaan en Berlijn. 'Ik denk dat veel mensen dit nodig hebben. In deze individuele maatschappij zijn we vaak zo gefocust op onszelf, onze vriend of vriendin of onze baan. We zien vaak niet wat er om ons heen gebeurt. Dit is een soort menselijke oefening om weer open te zijn. Om te delen en te luisteren en te accepteren wat anderen zeggen. Soms vergeten we dat wel eens, of hebben we daar moeite mee. Zelfs als we met vrienden zijn.'

Om de tien Conversas komt er een publicatie uit over de gesprekken. Een grafisch kunstenaar, fotograaf of tekenaar maakt dan een tastbare herinnering. 'Dat kan in de vorm van een boekje zijn of bijvoorbeeld een foto of tekening. Als herinnering. We notuleren en filmen niet. Bij Conversas gaat het namelijk om het moment en de interactie, niet om wat er allemaal exact is gezegd.'

Conversas vindt tot eind november elke woensdagavond om zeven uur plaats in galerie Joey Ramone, Josephstraat 166. Iedereen is welkom. Entree is gratis.

Facebook : Conversas Rotterdam.
www.conversas.net

Dooooooo voorvertellen

VERHALEN VAN HET LAND VAN AFKOMST EN AANKOMST.

NO. 12
SURINAME, MINI BRASA DEY

ZATERDAG 26 NOVEMBER
16.00 TOT 19.00 UUR TO GA g r A IS

Programma

Verhalen
Noorjje: ontdekking van het land van mijn (voor)ouders
Nel: 24 jaar Suriname-kalender
Famke: jeugdherinneringen aan Suriname

Gedichten
Eugene Drenthe, Claire Thompson

Muziek
Twee generaties kinderkoor Zamuda

★ **DE IS j n N h** ★
& o B y I B r G

Odo's
Rudy Uda

Workshop Indiaanse dans
Jacqueline Balsemhof

Presentatie: Claire Thompson & Paul Redout
Radio-opname door ParboFM online

www.leszaalrotterdamwest.nl
www.twitter.com/leszaalwest
www.facebook.com/leszaalrotterdamwest

ROTTERDAM WEST
LEESZAAL
Rijnhoutplein 3
3014 TZ Rotterdam